

Schelden en codewisseling onder tweetaligen in een eentalige samenleving

Student: Roelof Kusters
Studentnummer: 4138597

Bachelorscriptie Nederlandse Taal en Cultuur
Universiteit Utrecht – Faculteit Geesteswetenschappen

Begeleider: J. M. Nortier
2^e Lezer: N. F. M. Corver

Datum: 5 april 2017

Woorden: 9100 (inclusief voorwoord en samenvatting), 8417 exclusief voorwoord en samenvatting.

Abstract

A lot of research has been done into codeswitching among bilinguals in a bilingual society. Also quite a body of research exists into swearing practices. The number of studies into emotion and bilingualism is significantly smaller. With this small qualitative research, I focus on codeswitching in relation to swearing of bilinguals in a monolingual society – Thai-Dutch bilinguals in The Netherlands to be specific. The findings suggest that Thai-Dutch bilinguals, despite being very reluctant to swear (in line with Thai attitudes towards swearing in Thailand), do – on occasion – codeswitch when they start swearing; both when in conversation with people who do not speak Thai, and in conversation with people who do. I suggest that the former is motivated by exclusion – 'the listener knows I'm angry, but doesn't need to know exactly what I say' – and that the latter is motivated by a desire to be more concise; a Thai native speaker would prefer to swear in Thai and does so when possible. The fact that Thai-Dutch bilinguals are very reluctant to swear, and/or are very reluctant to share information about their swearing practises, needs to be stressed here too.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
1. Introductie.....	2
2. Schelden en codewisseling.....	3
2.1. Schelden.....	3
2.1.1. Definiëring van schelden.....	3
2.1.2. Waarom we schelden.....	4
2.2. Meertaligheid.....	5
2.2.1. De 'eentalige' samenleving.....	5
2.2.2. Meertaligen en codewisseling.....	6
2.3. Emoties en tweetaligheid.....	8
3. Cultuur – mag je schelden.....	9
3.1. ...in Nederland.....	9
3.2. ...in Thailand.....	10
3.3. Houding tegenover schelden van Thai-Nederlandse tweetaligen.....	11
4. Verantwoording.....	12
5. Vraagstelling.....	13
6. Hypothese.....	13
7. Methode.....	14
8. Resultaten.....	15
9. Discussie.....	16
9.1. Discussie.....	16
9.2. Relativering.....	17
10. Conclusie.....	18
Bibliografie.....	20
Appendix A – Screenshot van de gebruikte website.....	23
Appendix B – Respons op de website.....	24

Voorwoord

De eerste elf jaar van mijn schoolcarrière heb ik op de Vrije School gezeten. Daar heb ik de eerste zeven klassen (na de kleuterklassen) dezelfde klassenleerkracht gehad, met wie ik een dusdanige band heb opgebouwd dat ik tot op de dag van vandaag af en toe contact met haar heb. Zij is in het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw naar Engeland verhuisd, waar zij haar kinderen grootbrengt. Toen deze kinderen erg jong waren heb ik hun moeder een keer horen vertellen dat zij alleen Engels spraken – op het schelden na. Dat deden ze in het Nederlands. In Engeland was dat wel handig, maar bij haar ouders heeft dat tot verschillende ongemakkelijke situaties geleid.

Toen al – ik heb het over de jaren negentig van de vorige eeuw – is mijn interesse in tweetaligheid en schelden gewekt; het verbaasde mij dat deze jongens, opgroeiend in Engels Engeland met alleen het Nederlands van hun moeder om hen heen (die ik nooit had horen schelden!), scholden in het Nederlands. Het heeft lang geduurd voordat ik iets van deze verbazing heb kunnen wegnemen.

Dank ben ik uiteraard verschuldigd aan een aantal mensen die mij geholpen hebben deze scriptie te voltooien. Uiteraard noem ik Jacomine Nortier en Norbert Corver, die de moeite hebben genomen mij te begeleiden bij het gehele proces, en deze scriptie nu beoordelen. Maar daarnaast wil ik Nutcharee Kaednil bedanken voor haar hulp bij het vinden van respondenten, en voor het controleren van mijn vertalingen vanuit het Thai naar het Nederlands. Ook Chuanpit Saengsakul en Tanintorn Limpisiri hebben hun naam hier meer dan verdiend, al kunnen zij beiden deze scriptie niet lezen: deze mensen in Thailand hebben mij geholpen met het vinden van Thais onderzoek naar de houding ten opzichte van schelden in Thailand en onderzoek naar het gebruik van taboewoorden in het Thai. Ook ben ik dank verschuldigd aan Dike ten Kate voor het vinden van spel- en typefouten in een eerder concept van deze scriptie.

Tenslotte wil ik mijn vrouw, Thaneewan Kusters hier bedanken. Niet alleen voor haar – traditionele – geduld met mij, maar ook voor haar hulp bij het uittypen en perfectioneren van mijn vertaling van de website die ik gemaakt heb voor mijn onderzoek. Ook heeft zij – waar nodig – de feedback helpen lezen en vertalen.

Ter afsluiting van dit voorwoord moet ik nog een moment stilstaan bij de nationaliteit en de taal. In Nederland hebben wij Nederlands sprekende Nederlanders. Hier is het verschil tussen onze taal en onze nationaliteit herkenbaar. Wanneer wij het in het Nederlands over Thailand hebben, spreken wij over Thai sprekende Thai. Het enige verschil is te zien in het lidwoord, wanneer we zeggen dat de Thai spreken in het Thai. Het Nederlands eist echter in veel gevallen dat het lidwoord weg blijft voor de verwijzing naar taal of nationaliteit. In gevallen waar dit verwarring op zou kunnen leveren, heb ik ervoor gekozen om naar de taal te verwijzen met Thai, en naar de nationaliteit met Thais.

1. Introductie

Iedereen scheldt wel eens. Het wordt wel vergeleken met toeteren in de auto: dit doe je om boosheid, frustratie, plezier of verrassing te uiten (Jay, 2009). In alledaagse communicatie komt schelden voor als wijzelf of iemand anders iets stoms, onbeleefds of ronduit gemeens doet. Er zijn ook situaties waarin er meer gescholden wordt dan bij gewone alledaagse communicatie. Natrop (2014) vindt bijvoorbeeld dat tijdens het spelen van computer-spellen – First Person Shooters om precies te zijn – er veel meer gescholden wordt dan in normaal dagelijks taalgebruik.

Schelden is overigens een bijzonder gevoelig onderwerp. Het blijkt dat de tolerantie voor verkeerd gebruik van scheldwoorden bijzonder laag is. Welk scheldwoord, waar en wanneer gebruikt kan worden, komt heel nauw, en vereist een uitgebreide ervaringskennis van de taal waarin gesproken wordt (Dewaele 2004a; 2004b). Vandaar dat het voor mensen die een nieuwe taal leren moeilijk is om op de juiste manier te schelden. Dewaele (2004a) rapporteert zijn eigen ervaring met het verkeerd gebruik van een Spaans scheldwoord; zijn Spaanse toehoorders waarschuwen hem voor het gebruik. “You shouldn't use it, it might offend people” (Dewaele, 2004a:85).

Onder expats gaat het gerucht dat de eerste woorden die een mens leert in een nieuwe taal, scheldwoorden zijn. Deze stelling zal empirisch onderuit gehaald worden, al ken ik Polen die alleen 'Godverdomme' zeggen in het Nederlands, en hier voor de rest in het Engels converseren. Ook in Thailand ken ik expats die vooral de taboewoorden kennen, en ze te pas en vooral te onpas gebruiken. Deze mensen – zo weet ik uit ervaring – worden door de Thai zelf niet voor vol aangezien, en alleen als klant getolereerd. Echt sociaal contact met de Thai hebben deze scheldgrage mensen niet.

Hoe de tweede taal ook geleerd is – op school, of in de praktijk dankzij '*immersion*' in de samenleving die die taal als moedertaal gebruikt – er blijkt een verschil te zijn met hoe moedertaalsprekers taboewoorden ervaren. De emotionele waardeverschillen tussen twee talen van tweetaligen is wel een glijdende schaal: hoe jonger men is wanneer men de tweede taal leert, hoe kleiner het verschil in emotionele ervaring (Harris, 2004). Ook Dewaele (2004b) vindt dat de perceptie van emotionele kracht in de talen van meertaligen vooral afhangt van de persoonlijke geschiedenis met een taal; hoe, en op welke leeftijd is de taal geleerd, hoe frequent werd en wordt de taal gebezigd, en wat is het algemene activeringsniveau van de taal.

Er is al veel onderzoek gedaan naar twee- en meertaligheid (een aantal van de bevindingen hiervan staat beschreven onder paragraaf 2.2.), en naar schelden (waarover te lezen is onder paragraaf 2.1). Er is ook onderzoek gedaan naar emoties en meertaligheid (zie hiervoor paragraaf 2.3), maar de bulk van dit onderzoek is gedaan onder tweetaligen in een tweetalige samenleving. Wat ik hier onderzoek, is hoe tweetaligen in een eentalige samenleving hun emoties uiten. Dat doe ik aan de hand van hun scheldgedrag: als ze eenmaal bezig zijn met het spreken van één van hun talen, blijven ze die dan spreken als ze gaan schelden, of wisselen ze van taal? Hiertoe zal ik eerst een theoretisch kader neerzetten in paragraaf 2, om vervolgens in paragraaf 3 de onderzoeksvraag te stellen. Daarop volgt mijn hypothese in paragraaf 4, gezet tegen de achtergrond van scheldacceptabiliteit in Nederland en Thailand (4.1). In paragraaf 5.1 leg ik verantwoording af voor mijn taalvaardigheden in het Thai, zoals gevraagd door Pavlenko (2007), en in paragraaf 5.2. beschrijf ik

mijn methode. In paragraaf 6 presenteer ik de resultaten van het onderzoek, waarna ik deze resultaten in een discussie in context zet in paragraaf 7. In paragraaf 8 tenslotte, beantwoord ik de vraag.

2. Schelden en codewisseling

In deze paragraaf ga ik allereerst in op schelden (paragraaf 2.1), en kom met een definitie voor schelden en een aantal motivaties om tot schelden over te gaan. Vervolgens zal ik een aantal bestaande theorieën over twee- en meertaligheid bespreken (in paragraaf 2.2), waarbij ik uitleg waarom de Nederlandse samenleving (ondanks een gegeven dat bekend staat als *polylinguaging*) tot een eentalige samenleving kan worden gerekend, om vervolgens dieper in te gaan op het gebruik van en de motivatie voor codewisseling – het wisselen van talen door twee- of meertaligen. In paragraaf 2.3. ga ik kort in op de combinatie van de twee – wat is er zoal onderzocht over emotieuitingen van tweetaligen. Geen van de paragrafen geeft een uitputtend overzicht van alle bestaande theorieën – als dat al mogelijk zou zijn – maar is toegespitst op een onderbouwing voor mijn onderzoek.

2.1. Schelden

In deze paragraaf kom ik allereerst met een definitie van schelden die ik het bruikbaarst acht voor mijn onderzoek, gebaseerd op de literatuur. Het is een ruime definiëring; hiermee doe ik geen uitspraak over de kwaliteit van de definities in andere onderzoeken (paragraaf 2.1.1.). Daarna ga ik in op verschillende motivaties voor schelden, en geef een beperkt overzicht van onderzoek hiernaar (paragraaf 2.1.2.).

2.1.1. Definiëring van schelden

Schelden is een emotionele aangelegenheid, daar is geen discussie over (vgl. Angier, 2005; Harran, 2009; Heestermans 1989; Jay, 2000; Jay, 2009; Stephens & Umland, 2011). De online Van Dale geeft de volgende definitie: 'krenkende of beledigende woorden uitspreken, m.n. op heftige of ruwe toon', en laat daarmee niet duidelijk de emotionele kant ervan zien. De ontvanger van Van Dale's schelden is beledigd, en voelt emotie, maar over de emotie van de spreker wordt hier niets gezegd.

Jay (2000) stelt schelden gelijk aan vloeken (*curse*), maar legt vervolgens uit dat hij onder vloeken niet alleen 'iemand schade toewensen' verstaat, maar ook o.a. obsceniteiten, godslastering, etnische- en racistische opmerkingen en taboewoorden. In Jay (2009) worden scheldwoorden (*swear words*) en taboewoorden (*taboo words*) als synoniemen gebruikt. Elders definieert Jay schelden (*swearing*) als 'the use of taboo language with the purpose of expressing the speaker's emotional state and communicating that information to listeners' (Jay 2000, ook in Jay & Janschewitch 2008). Schelden (*swear*) wordt ook omschreven als 'beledigend of obscene taalgebruik' (Stephens & Umland 2011).

Ook in het Nederlands is schelden gedefinieerd. Heestermans (1989) begint met de noodzaak van agressie voor het effect van een scheldwoord: 'Een scheldwoord is geen scheldwoord meer als het niet met de nodige agressie wordt geuit' (Heestermans 1989: 19). Hij gaat verder door De Vooy (1941) aan te halen met 'men wil een tegenstander kwetsen op een gevoelig punt, hem vernederen, hem in het oog van zijn tegenstanders bespottelijk maken' (De Vooy (1941 in Heestermans 1989)). Van Sterkenburg (2008, in Sampers 2013) hanteert voor schelden een vergelijkbare definitie: 'iemand, meestal op heftige of ruwe toon, met krenkende of verwijtende woorden uitmaken voor iets lelijks'. Hij combineert – waarschijnlijk onbewust – de definities van Heestermans (1989) en De Vooy (1941). Deze definitie van schelden vertoont een grote overlap met zijn (Van Sterkenburg's) nieuwere definitie van vloeken, waarbij hij – in verband met het toenemende secularisatie in de maatschappij – het godslasterlijke van vloeken buiten beschouwing laat. 'Expressieve, grove woorden, waarin vaak een taboe besloten ligt, met een bepaalde intensiteit gebruiken om vooral heftige gevoelens mee uit te drukken' (Van Sterkenburg 2008, in Sampers 2013).

Voor schelden wordt in deze definities vaak een richting aangegeven. Schelden heeft vaak de functie van uitschelden (zoals bijvoorbeeld de definitie van Van Sterkenburg, 2008 in Sampers 2013), of van het overbrengen van emoties (zoals bijvoorbeeld de definitie van Jay 2000 en De Vooy 1941). Er kan ook gescholden worden terwijl er geen toehoorders zijn; in zo'n geval komt de definitie van Van Sterkenburg (2008 in Sampers 2013) van vloeken het dichtst in de buurt.

In dit onderzoek volg ik de definitie van Sampers (2013) voor schelden: 'het uiten van emotioneel krachtige grove taal richting zichzelf of anderen', waarbij Sampers in de alinea erna 'taboetaal' en 'grote taal' aan elkaar gelijk stelt. Deze definitie schaaft in mijn lezing vloeken ook onder schelden, als onderdeel ervan.

2.1.2. Waarom we schelden

We schelden om emoties uit te drukken (Angier, 2005). Uit fMRI-onderzoek blijkt dat we, om te schelden en als we (sterke) emoties voelen, onze 'oudste' hersendelen gebruiken – delen die in veel primitievere diersoorten ook aanwezig zijn (Harran, 2009; Angier 2005). Ook is er uit teksten van 5000 jaar oud gebleken dat ook daar '*off-colour*' woorden in voorkwamen; en het geschreven woord is uiteraard maar een reflectie van de gesproken traditie. Emoties – en dus schelden – zijn, zo betoogt Angier (2005), zo oud als de taal zelf, of wellicht nog ouder.

Er wordt dan ook in elke taal gescholden; Harran (2009) refereert aan onderzoekers die dit stellen aan de hand van momenteel gesproken talen, en uit oude teksten die bewaard zijn gebleven uit dode talen.

In zijn diepgaande psychologische studie naar schelden, *Why we curse*, brengt Jay (2000) een lange lijst van redenen waarom scheldwoorden gebruikt worden. Hij geeft aan dat schelden een machtspositie kan uitdrukken, maar ook mensen kan helpen te identificeren met – of juist af te zetten tegen – hun geslacht, ras of sociale groep. Scheldwoorden kunnen ook gebruikt worden in humor (denk bijvoorbeeld aan Monty Python's *definition of the word 'fuck'* (Flaughter, 2016)), wat weer invloed heeft op het gebruik ter identificatie. Ook Pinker (2007) gaat in op het effect van het

schelden (*swearing*) in humor. “... *it recruits our expressive faculties to the fullest*” (Pinker, 2007) aangezien er tijdens het schelden vanuit emotie vele verschillende delen van ons brein actief zijn: zowel de diepere 'oudere' hersendelen, als de 'nieuwste' schil die onze echte cognitieve kracht bepaalt (Angier, 2005).

Ook pijn kan een reden zijn om te gaan schelden. Stephens & Umland (2011), vinden dat het gebruik van scheldwoorden de mogelijkheid om pijn te verdragen verhoogt. Zij concluderen dat wanneer we schelden er een stof vrijkomt die de pijngrens verlegt.

Scheldwoorden behoren tot de taboewoorden (cf. Jay, 2009). Het 'verbod' op het gebruik van scheldwoorden – 'taboe' is afkomstig van het Boumaa Fiji 'tabu', hetgeen 'verboden' betekent (Dixon 1988) – stelt logischerwijs grenzen aan het gebruik ervan. Jay & Janschewitz (2008) hebben dit in kaart gebracht. Zij concluderen in hun onderzoek dat we heel gevoelig zijn als het gaat om schelden; niet dat we snel op onze tenen getrapt zijn, maar juist dat we gevoelig zijn voor de pragmatische variabelen onder het schelden: de spreker, de locatie en het type woord (zoals reeds gezegd, heeft Dewaele (2004a) dit aan den lijve ondervonden). Als praktische voorbeelden noemen Jay & Janschewitz (2008) bijvoorbeeld dat we verwachten dat een schoolhoofd terughoudender is met schelden dan een student. We verwachten dat een schoolhoofd eerder scheldt op zijn kantoor dan ergens anders op de campus; daartegenover verwachten we het omgekeerde van een student. Er is dus een verwachtingspatroon aangaand hoe acceptabel schelden is. Dit verwachtingspatroon is overigens cultureel bepaald; hier kom ik op terug in paragraaf 4.1.

Aan de hand van ander onderzoek is het mogelijk om meer uitspraken te doen over de acceptatie van schelden: waar kan wel, en waar kan vooral niet gescholden worden? Afgaande op de resultaten van Natrop (2014), kunnen we stellen dat aan een beeldscherm tijdens het spelen van een First Person Shooter het geheel acceptabel is om te schelden. Er worden in zo'n situatie tot zes keer vaker scheldwoorden gebruikt dan in gewoon dagelijks taalgebruik.

2.2. Meertaligheid

In deze paragraaf leg ik allereerst uit waarom de Nederlandse samenleving een eentalige samenleving is, ondanks een breed gebruik van verschillende *in-group* talen en taalvermengingen, ook bekend onder de term *polylinguaging* (in paragraaf 2.2.1.). Daarna ga ik in op een aantal bestaande theorieën aangaande twee- en meertaligheid (waar ik het over tweetaligheid heb, kan ook meertaligheid worden gelezen tenzij specifiek anders vermeld). Wat kan zoal de motivatie zijn om van code te wisselen, en van wat voor soorten codewisseling wordt zoal gesproken (in paragraaf 2.2.2.).

2.2.1. De 'eentalige' samenleving

Het nationalisme – de natie-staat ideologie – heeft (succesvol) gepoogd de mensen van één natie te binden door onder andere *één* nationale taal te promoten; één taal, één gezamenlijke geschiedenis, één gezamenlijk geografisch stuk land dat we moeten verdedigen tegen de boze

buitenwereld (Heywood, 2016). Vooral in Europa wordt er in de politiek nog steeds veel gesproken over de *nationale taal*, en dit eentalige ideaal wordt veel gebruikt bij besluitvorming omtrent het onderwijs (Ag & Jørgensen, 2012).

Maar, gaan Ag & Jørgensen (2012) verder, deze eentalige norm is niet de realiteit in de samenleving. Alle landen hebben te maken met invloeden uit andere culturen – en dit blijft niet beperkt tot de keuken en de (religieuze) gewoontes van die andere culturen. Zij nemen ook hun taal mee, en die beïnvloedt de taal van de mensen om hen heen, zeker als de leden van hun cultuur een zekere status verwerven. De 'straattaal' die zo ontstaat wordt alleen gesproken binnen de groep waarvan bekend is dat deze de taal kent, merkt Nortier (2001) op, en de varianten wisselen van groep tot groep, en van stad tot stad.

In hoeverre Nederland een eentalige samenleving is valt dus te betwisten; het is zelfs de vraag of er eentalige samenlevingen bestaan. Ag & Jørgensen (2012) schrijven over invloeden uit 'buitenlanden' in Londens en Deens taalgebruik (zij halen hiervoor extern onderzoek aan), en refereren aan de Sranan invloeden op het Utrechts uit Nortier (2001). Het gebruik van meerdere talen in één gesprek, in één uiting, noemen Ag & Jørgensen (2012) '*polylanguaging*'. Terwijl iedereen de standaardtaal beheerst (bijvoorbeeld het Algemeen Nederlands, zo rapporteert Nortier (2001)), is er bij *in-group* communicatie sprake van *polylanguaging*.

Hoewel de Nederlandse samenleving als geheel dus allerminst homogeen is wat taal betreft (ook zonder internationale migratie; er wordt in de Betuwe heel anders gesproken dan in Amsterdam), zijn er voldoende argumenten om het als eentalige samenleving te zien. Het *out-group* taalcontact geschiedt namelijk in het Algemeen Nederlands; dit gebeurt wanneer een Betuwnaar een Amsterdammer ontmoet, maar ook wanneer twee groepen uit dezelfde stad die ieder hun eigen straattaal bezigen met elkaar in gesprek gaan. Het Algemeen Nederlands is in feite de gemene deler.

2.2.2. Meertaligen en codewisseling

Onder codewisseling (*code switching*) wordt het wisselen van gesproken taal verstaan. Appel & Muysken (1987) merken op dat er sprake is van twee fenomenen: *code switching* en *code mixing*. In het eerste geval hebben zij het over het veranderen van de taal van een gesprek (code wisselen tussen twee zinnen), en in het tweede geval over het wisselen van taal binnen een zin. *Code (language) mixing* wordt door Meisel (1990) gebruikt voor alle vormen van vermenging van talen. Daar waar de spreker een woord of woorden uit de ene taal kiest, maar de grammatica uit de andere taal gebruikt, gaat het dan om *code-mixing*. Op die manier fuseren de talen, doordat de spreker de grammatica's van de beide talen niet uit elkaar kan houden. Meisel (1990) spreekt pas over *code-switching* als er echt een wisseling plaats vindt van taal; niet alleen op lexicaal niveau, maar ook grammaticaal.

Het is bekend dat sprekers van code wisselen om verschillende redenen, waaronder het indan wel uitsluiten van toehoorders. Eversteijn (2002) heeft dit onderzocht onder de Turks-Nederlandse gemeenschap waaruit bleek dat de keuze voor de te gebruiken taal afhangt van de mensen in de omgeving: wie wil je deelgenoot maken van de boodschap, maar wie vooral niet.

Binnen deze gemeenschap wordt heel bewust gewisseld tussen Turks en Nederlands om te zorgen dat toehoorders juist wel begrijpen wat er gezegd wordt (insluiting), of juist niet (uitsluiting) (Eversteijn, 2002).

Wie na de puberteit een tweede taal leert, zal een ander gevoel bij die taal hebben dan de moedertaalsprekers. De connotatie van bepaalde woorden in de nieuw geleerde taal is anders dan de connotatie die moedertaalsprekers kennen, maar ook anders dan in de eigen taal van de tweedetaalleerder. Een Nederlander die Thai leert kan op die manier meer aarzelen om het woord 'kut' te gebruiken in zijn moedertaal dan de Thaise variant หี (*hie*¹), omdat hij (of zij) wel de volle lading van het woord 'kut' voelt, maar die mist bij หี (*hie*) (het verschil in gevoelswaarde kan uiteraard ook andersom zijn, zoals Weinreich (1953 in Pavlenko, 2007) uitlegt). Bond & Lai (1986 in Dewaele, 2004a en 2004b) en Javier & Marcos (1989 in Dewaele, 2004a en 2004b) vonden dat deze tweetaligen soms van code wisselen om afstand te creëren met wat ze zeggen. “Ideas that would be too disturbing when expressed in the first language are less anxiety-provoking in the second language” (Dewaele, 2004b: 207).

Er wordt ook wel van code gewisseld om referentiële redenen: zo vinden tweetaligen een bepaalde uitdrukking in de ene taal de lading beter dekken dan in de andere, of natuurlijk omdat ze simpelweg niet op het juiste woord kunnen komen. Dit kan bijvoorbeeld beïnvloed zijn door het domein waarin gesproken wordt. Hebben meertaligen thuis de ene taal leren spreken, en spreken zij buitenshuis een andere taal, dan is het te verwachten dat zij vinden dat onderwerpen over het huislijke domein beter gedekt worden door de ene taal (Appel & Muysken, 1987).

Auer (2009) geeft in zijn onderzoek twee redenen voor codewisseling. Dit maakt hij duidelijk aan de hand van gesprekken tussen kinderen van Italiaanse achtergrond in Zuid-Duitsland.

De eerste reden voor codewisseling die Auer (2009) noemt, is discours-gerelateerd. Het komt voor dat tijdens een gesprek een partner de *footing* van het gesprek wil wijzigen (Goffman, 1979 in Auer 2009); in de praktijk komt het onder tweetaligen dus vaak voor dat een wijziging van onderwerp van gesprek ook een codewisseling met zich mee brengt. Hij stelt dat codewisseling op het moment van verandering van *footing* bijdraagt aan de contextualisatie (Gumperz, 2009). Om te begrijpen wat er gezegd wordt is er een context nodig, en Gumperz (2009) legt uit dat deze context niet een statisch gegeven is, maar actief door de sprekers wordt gegenereerd. In die zin assisteert codewisseling de verandering van onderwerp: de gesprekspartners horen een nieuwe taal en worden zo alert gemaakt op het nieuwe onderwerp.

De tweede reden voor codewisseling die Auer (2009) noemt, is deelnemer-gerelateerd. Elke keer dat tweetaligen elkaar spreken vindt er een (moment) van taal-onderhandeling plaats. De sprekers moeten het eens worden over welke taal ze spreken in het komende gesprek. Dit gebeurt zelden of nooit door te overleggen in welke taal ze gaan spreken. De eerste spreker begint in een taal, en de andere spreker reageert; is die reactie in dezelfde taal, dan accepteert deze de taalkeuze van de eerste spreker, maar is die reactie in de andere taal (die beide sprekers spreken), dan duurt de

---

1 Voor het uitschrijven van de Thaise uitspraak heb ik gebruik gemaakt van het *Royal Thai General System of Transcription* (RTGS), zonder toonaanduiding, zoals die – op 29 maart 2017 – gevonden kon worden op http://scriptsource.org/cms/scripts/page.php?item_id=entry_detail&uid=bnrx8ykknv

taalonderhandeling voort. Een dergelijke onderhandeling kan over verschillende beurten verspreid worden, en is feitelijk een gesprek in twee talen – de ene spreker spreekt de ene taal, de andere spreker de andere. Er is in zo'n geval in het gesprek dus sprake van codewisseling, maar als je alleen naar één spreker luistert, is dat niet het geval: elke spreker blijft bij zijn eigen taalkeuze totdat één van de sprekers zich naar de taalkeuze van de ander schikt. Alleen dan is de taalonderhandeling – voorlopig – voorbij.

Ook Appel & Muysken (1987) brengen een deelnemer-gerelateerde benadering tot codewisseling – maar zij gaan dan vooral uit van de overwegingen van de spreker. De spreker kiest voor een taal die het beste bij de situatie past; en bij de situatie hoort uiteraard ook de taal die de toehoorder kent. De taalkeuze wordt dan beïnvloed door – zoals gezegd – welke ta(a)l(en) de toehoorder verstaat, maar ook, of het een formele of een informele setting is. Uiteraard wisselen ook 'eentalige' sprekers van taalgebruik wanneer zij overgaan van een formele naar een informele setting. De taal wisselt dan niet, maar wel de woordkeuze, en andere formele/informele distincties.

2.3. Emoties en tweetaligheid

Al eerder alludeerde ik aan het feit dat mensen die een tweede taal op latere leeftijd leren een ander 'gevoel' hebben bij die nieuwe taal. Dit 'gevoel' heeft uiteraard een belangrijk effect op de uiting van emoties. Pavlenko (2007) maakt melding van onderzoeken uit het midden van de 20^e eeuw, waarin het beeld dat de eerste taal de taal van emoties is en de tweede de taal van afstand en afstandelijkheid, wordt gevestigd; een beeld dat Pavlenko (2007) in haar boek nadrukkelijk nuanceert.

Er is nog maar weinig onderzoek gedaan naar de relatie tussen emotie en tweetaligheid, en het effect van emoties op taalkeuze dan wel taalgebruik, ondanks dat er al in 1945 naar gevraagd werd (Pavlenko, 2007: 36). In haar boek *Emotions and Multilingualism*, maakt Pavlenko (2007) melding van slechts twee onderzoekers die zich hierop gericht hebben. Beide onderzoekers komen tot de conclusie dat verschillende talen een verschillend arsenaal aan emoties oproepen bij tweetaligen. Deze verschillen worden toegeschreven aan culturele verschillen (wat vraagt om verder bicultureel onderzoek), en aan verschillende soorten emotionele relaties die gemaakt worden in de landen waar de talen gesproken worden (wat vraagt om onderzoek dat verder gaat dan houding en motivatie). Onder emotionele relaties worden familie- dan wel vriendschapsrelaties begrepen. Het blijkt dat de taal die gesproken werd met de familie emotionelere reacties oproept dan de taal waarin slechts vriendschapsrelaties werden aangegaan.

Van vervolgonderzoek is tot op heden niets gekomen (Pavlenko, 2007: 38-39).

Wie twee talen spreekt, zal merken dat emotie-woorden (woorden met een sterke emotionele connotatie) vaak maar moeilijk te vertalen zijn, omdat ze de (emotionele) lading niet gelijk dekken. Pavlenko (2007) maakt melding van emotie-woorden in het Russisch die niet goed te vertalen zijn naar het Engels, en in paragraaf 6 zal blijken dat de letterlijke vertaling van scheldwoorden uit het Thai naar het Nederlands niets over laat van de (negatieve) emotionele connotatie. Dit verschil blijft echter niet beperkt tot emotie-woorden. Het verschil tussen 'willen (*want*)' en 'nodig hebben (*need*)'

is in het Thai nauwelijks te maken, ook al heeft het Thai drie woorden die – afhankelijk van de context – vertaald kunnen worden als 'willen'. Zo heb je *อยาก* (*yak*, 'willen' in de betekenis van 'de behoefte hebben') en *ต้องการ* (*tong-karn* 'moeten-willen', dus dichterbij 'nodig hebben', maar zonder de imperatieve connotatie van het Engelse 'need', 'willen'). Ook *เอา* (*ao* 'nemen') kan gebruikt worden in de betekenis van 'willen'; de bediening in een restaurant kan dit woord vragen, wanneer er in Nederland gevraagd wordt naar wat de klant wil eten. In die zin zijn emotie-woorden dus net gewone woorden.

Naast dus het feit dat we heel gevoelig zijn aangaande de juiste manier van schelden (zoals ik gemeld heb in de introductie), en sprekers verschillende gevoelswaarden hebben bij verschillende talen (vergelijk eerder in deze paragraaf en paragraaf 2.2.2.) is er ook nog het probleem dat (scheld)woorden maar moeilijk te vertalen zijn. Het uiten van emoties is voor sommige mensen al een opgave in één taal; schelden in meerdere talen moet wel een heel speciale uitdaging zijn.

3. Cultuur – mag je schelden...

In dit onderzoek zal ik mij richten op het scheldgedrag van Thai-Nederlands tweetaligen in Nederland. In deze paragraaf zet ik schelden kort in een cultureel perspectief, aangezien er grote verschillen zijn ten aanzien van de acceptabiliteit van schelden tussen Nederland en Thailand.

Nguyen (2015) maakt hierover de opmerking dat wat heden ten dage een taboewoord is, in de (nabije) toekomst volledig geaccepteerd wordt. Ook de betekenis van taboewoorden en mate van taboe is dus aan verandering onderhevig. Ook stelt Nguyen (2015) dat het waardeoordeel aangaande scheldwoorden cultureel bepaald is door instituties die de macht hebben, zoals de regering en taalstandaardiseringsinstituten. Ik richt mij allereerst op het schelden in Nederland: wat tolereren Nederlanders in het publieke domein? Dit doe ik in paragraaf 3.1., om vervolgens hetzelfde te onderzoeken voor Thailand in paragraaf 3.2. Het beperkte aantal onderzoeken dat ik uit Thailand heb gevonden is al wat ouder, en deze zijn vooral interessant omdat ze de verschuiving van gevoelswaarde van scheldwoorden laten zien. Tenslotte combineer ik deze paragrafen in een analyse van de houding van Thais-Nederlanders ten opzichte van schelden (paragraaf 3.3.).

3.1. ...in Nederland

De Nederlandse taal is erg verhard in de laatste jaren, vooral wanneer het gaat om verbale agressie; hardere woorden worden steeds meer geaccepteerd. Daarbij worden er in het algemeen steeds meer woorden uit het Engels geleend; deze leenwoorden hebben veelal te maken met een uiting van agressie (Nguyen, 2015). De ervaring van niet-Nederlanders dat de Nederlandse taal verhard is, zou hiermee te maken kunnen hebben: Weinreich's (1953 in Pavlenko, 2007) gevoelswaarde die Nederlands sprekenden hechten aan de Engelse scheldwoorden is waarschijnlijk minder zwaar dan de gevoelswaarde die Engels sprekenden eraan toekennen. De ervaring van verharding is wellicht alleen zo voor hen, die de gevoelswaarde van de gebruikte scheldwoorden in het Engels kennen.

Dit neemt niet weg dat er een relatief hoge tolerantie is voor scheldwoorden in het Nederlands. Veel 25- tot 50-jarigen vinden dat woorden als *shit*, *damn* en *fuck* tot het standaard vocabulaire behoren (De Moor, 2008, in Nguyen 2015). Toch gaan we in Nederland voorzichtiger om met woorden die – volgens de bond tegen het vloeken – een hogere beledigingswaarde hebben. De top vijf van de *Bond tegen Vloeken* (op volgorde van meest naar minst beledigend: kanker, godverdomme, hoer, neger en tering) (in Nguyen, 2015:46) komen niet voor in de top vijf van populairste scheldwoorden zoals gevonden door Natrop (2014) (op volgorde van meest naar minst populair uit haar totale corpus: kut, shit, fuck, fack en what the fuck).

Wat opvalt in deze lijsten is dat de meest beledigende vloeken in het Nederlands zijn, en niet in de categorieën seks of uitwerpselen passen. De lijst met populairste scheldwoorden past wel in die categorieën, en daarnaast is deze voornamelijk in het Engels – en monosyllabisch. Het lijkt er dus op dat we graag kort schelden, en het meest beledigd raken door ziektes, religie, (oneerbaar geachte) beroepen en ras.

De instituties in het westen – en dus ook in Nederland – die een grote bijdrage hebben geleverd aan de waardeoordelen die zijn gevormd aangaande scheldwoorden, zijn bijvoorbeeld het christelijk geloof – voor velen. Ook de wetgever (zie bijvoorbeeld de recentelijke opname van 'allochtoon' als taboewoord (Meier & Sommer 2016)) en het onderwijssysteem bepalen wat acceptabel is en wat niet (Nguyen, 2015).

3.2. ...in Thailand

Wat Harran (2009) zegt over Japan, zullen sommigen over Thailand ook durven zeggen: er wordt gezegd dat Japanse mensen niet schelden (Harran, 2009:6). Ik heb een Nederlandse informant gesproken die vertelde dat hij zijn Thaise wederhelft nog nooit heeft horen schelden.

Feit is dat er in Thailand wel degelijk gescholden wordt. Onderzoek hiernaar, dat in het Engels is gepubliceerd is, echter zeldzaam. Thanjitt (1999) verwijst naar een ongepubliceerde masterscriptie uit 1978, waarin negen categorieën aan scheldwoorden werden geclassificeerd. Thanjitt (1999) zelf gebruikt er maar zeven, omdat zij² zich wil beperken tot woorden die – in 1999 – daadwerkelijk werden gebruikt. Chinakarapong (2015) komt juist weer met dertien categorieën. Er is tussen al deze categorieën wel wat overlap. Als ik beide onderzoeken (Thanjitt, 1999 en Chinakarapong, 2015) samenvoeg, kom ik tot 17 categorieën, namelijk lichaamsdelen, organen, seksuele organen (deze drie kunnen tot één categorie gerekend worden), sex, dieren, gewoontes, etniciteit, religiositeit, mentale abnormaliteit, vuil en afval (waaronder uitwerpselen), ziektes of de symptomen daarvan, planten, personen, fysieke verschijning, wapens, maar ook persoonlijk voornaamwoorden en *particles* (een soort affixen (pre- en suffix) die het gebruikte woord of de gebruikte frase onbeleefd kunnen maken).

De laatste twee verdienen hier een korte uitleg. Hoonchamlong (1992) stelt dat in Thai alleen het eerste persoon enkelvoud al elf verschillende persoonlijk voornaamwoorden kent. Een

---

2 Supaneewan Thanjitt – mijn Thaise informanten melden mij dat dit hoogst waarschijnlijk een vrouw is, al heb ik dit niet definitief kunnen bevestigen.

vergelijkbaar aantal bestaat er ook voor de tweede persoon. Het gebruik van het juiste persoonlijk voornaamwoord hangt af van vele factoren, maar kan onder andere gekozen worden om iemand uit te schelden; de woorden กู (*ku*, 'ik') en มึง (*mueng*, 'jij') worden genoemd als zijnde (niet heel ernstige) beledigingen (Thanjitt, 1999:53). Het neutrale vraagwoord อะไร (*arai*, 'wat') wordt door het suffix วะ (*wa*) (dus อะไรวะ, *araiwa*, 'wat') als minder beleefd ervaren. Dit om één van de vier voorbeelden van Thanjitt (1999) te noemen. Het betreffen hier 'not so serious' taboewoorden in het Thai, met een score rondom de 2,6 op een schaal van 0 tot 5 (Thanjitt, 1999: 53).

Tijdens mijn zoektocht naar bronnen aangaande schelden in het Thai en in Thailand, heb ik hulp ingeroepen van een master-student aan de Mahidol Universiteit in Bangkok. Hij meldde mij al snel dat hij ook daar in de geesteswetenschap-databases weinig kon vinden. De reden die hij hiervoor gaf sprak boekdelen over de houding jegens schelden in Thailand: 'waarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat sommige oude conservatieve academici het niet accepteren – en het beschouwen als een nutteloos onderzoek (vrij vertaald uit het Thai-Engels)'. Hij geeft aan dat dit wellicht aan het veranderen is, en, zoals uit de tekst hierboven mag blijken, er is wel wat onderzoek verricht. De boodschap is echter dat er door de overheersende conservatieve Thai neergekeken wordt op het schelden als praktijk, en op mensen die schelden. In de films die ik gezien heb zijn de mensen die schelden ook stevast uit de lage(re) lagen van de bevolking. In Thaise soaps wordt er vooral gescholden door de hulp in de huishouding – of ander 'minderwaardig'³ volk. De hogere lagen van de bevolking uit zijn frustratie vooral door stemverheffing.

Ook in Thailand zijn scheldwoorden geschikt voor humor – en dit gebeurt veel in het publieke domein. Een voorbeeld is het tekstje dat ik op Facebook tegenkwam (zie afbeelding 1) dat vroeg: 'hoeveel soorten Indische Varaan zijn er? Ik hoorde de burens daarnet roepen: "wat voor Indische Varaan ben je?"' Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat in de uitroep het tweede persoon persoonlijk voornaamwoord มึง (*mueng*) gebruikt werd (de onbeleefde variant van 'je', en dat een Indische Varaan (เหี้ย, *hia*) één van de dieren is die Thanjitt (1999) noemt als scheldwoord; haar bevindingen stellen de namen van dieren als tweede op de lijst van serieuze beledigingen.

Afbeelding 1: Humor en scheldwoorden in het Thai.

3.3. Houding tegenover schelden van Thai-Nederlandse tweetaligen

Als reactie op mijn uitnodiging op Facebook om mee te doen aan dit onderzoek, werd door een in Nederland wonende Thaise, in het Thai gereageerd met de stelling dat ik dit onderzoek 'beter onder de Nederlanders kan doen, want die schelden echt veel!'⁴ Ze had duidelijk mijn uitnodiging nog niet goed gelezen of begrepen.

- ³ Deze politiek incorrecte term verwijst naar de houding van de hogere klassen Thaise mensen jegens de schoonmakers; het reflecteert geenszins mijn respect voor interieurverzorgers en andere hulp in de huishouding.
- ⁴ Helaas is mijn uitnodiging door de pagina-administratie alweer verwijderd; ik kan dus geen screenshot hiervan laten zien.

Zoals gezegd wordt er in films en op televisie in Thailand vooral gescholden door de lagere klasse; dit is een reflectie van een cultuur die neerkijkt op schelden, een cultuur die geboren is in een strakke, rigide, sociale hiërarchie. Pas in de jaren 1990 lijkt die rigiditeit wat af te nemen (Simpson, 1997).

De onder 3.2. genoemde informant die zijn Thaise wederhelft nog nooit heeft horen schelden, is wellicht geen uitzondering.

4. Verantwoording

In deze paragraaf ga ik kort in op de kritiek van Pavlenko (2007) op eerder onderzoek, dat de onderzoeker geen rekenschap geeft van zijn eigen vaardigheden in de onderzochte taal. Zij stelt dat het meeste onderzoek naar emotie in vreemde talen is gedaan door mensen met een imperfecte beheersing van die vreemde taal. De vaardigheid van een onderzoeker in een bepaalde taal kan uiteraard de onderzoeksresultaten beïnvloeden, aangezien die onderzoeker wellicht niet de nuances van de emotie-woorden herkent. Pavlenko (2007) stelt dan ook dat het niet melding maken van de vaardigheden van de onderzoeker, een gemis is; dat het de kwaliteit van het onderzoek ondermijnt.

Ik heb tien jaar in Thailand gewoond, waarvan de eerste twee jaar in een gebied waar ik alleen maar in het Thai kon communiceren. Dit heeft mijn gesproken vaardigheden in het Thai een vliegende start gegeven. Ook daarna heb ik steeds geprobeerd mijn taalvaardigheden autodidactisch te verbeteren.

Ik spreek het Thai vloeiend; zo goed dat ik aan de telefoon voor Thai aangezien word, en films en televisie vrijwel vlekkeloos kan volgen. Ik ben mij wel bewust van een aantal hiaten in mijn vocabulaire (zoals woorden gerelateerd aan religie, diplomatie en filosofie). Wat ik wel juist apprecieer, is de gevoelswaarde van de meeste scheldwoorden, inclusief de emotionele waarde van de meeste persoonlijk voornaamwoorden.

Mijn leesvaardigheden in het Thai blijven ernstig achter bij mijn spreekvaardigheid. Ik kan verkeersborden en aanwijzingen vlot genoeg lezen om veilig te kunnen rijden. Ik kan de koppen van een krant ontcijferen, maar heb veel moeite om de rest van het artikel te lezen. Wat me wel is gelukt, is de reacties op mijn onderzoek te lezen.

Mijn schrijfvaardigheden tenslotte zijn *non-existent*. Ik kan mijn naam schrijven, maar verder ben ik zo slecht in spellen dat ik zelfs met een boodschappenlijstje mijzelf belachelijk maak. De Thaise tekst die geschreven moest worden voor dit onderzoek heb ik dan ook met hulp van mijn netwerk geschreven; hiervoor verwijs ik naar het voorwoord.

Met andere woorden: mijn receptieve vaardigheden in de Thaise taal zijn voldoende om de resultaten van mijn onderzoek te begrijpen, vertalen, en analyseren.

Als laatste verantwoording moet ik melden dat, ook al kan ik gerekend worden tot Thai-Nederlands-tweetalige, ik zelf geen respondent ben in dit onderzoek, en mijn vrouw ook niet. Haar Nederlandse woordenschat heeft zich op dit moment nog niet uitgebreid tot het schelden. Had ik mijzelf wel meegenomen in het onderzoek, dan had ik geen codewisseling kunnen rapporteren

wanneer ik ga schelden. Ik scheld beduidend meer in het Nederlands dan in het Thai – omdat ik uit ervaring weet hoe gevoelig het ligt maar houd me steevast aan de taal die ik op dat moment spreek.

5. Vraagstelling

De vraag of tweetaligen in een eentalige samenleving schelden in de beide talen die zij beheersen, kan bevestigend beantwoord worden. Uit onderzoek van Dewaele (2004a en 2004b) blijkt dat mensen die meerdere talen beheersen, ook de vaardigheid beheersen om in die talen te schelden. In dit onderzoek komt wel naar voren dat de dominante taal de voorkeur verdient; de dominante taal is de taal waarvan de spreker zelf vindt dat hij/zij deze het beste beheerst.

Met dit onderzoek wil ik de volgende vraag beantwoorden: is het zo dat Thai-Nederlandse tweetaligen van code wisselen om te gaan schelden? En wat is eventueel de motivatie voor die codewisseling, of voor het juist niet wisselen van code? Hierbij zoek ik zowel naar situaties waarin Thai wordt gesproken en gewisseld wordt naar het Nederlands, als situaties waarin Nederlands wordt gesproken en gewisseld wordt naar het Thai.

6. Hypothese

In deze paragraaf spreek ik drie verwachtingen uit aangaande het scheldgedrag van Thai-Nederlandse tweetaligen.

Ten eerste verwacht ik onder de Thais-Nederlanders bijzonder weinig codewisseling wanneer zij gaan schelden. Het Thai is zo anders dan het Nederlands, dat de spreker van die taal ervan kan uitgaan dat de niet-Thaise toehoorders dit niet verstaan. Een motivatie voor codewisseling zou uitsluiting kunnen zijn, zoals beschreven door Eversteijn (2002). Echter, aangezien de Thai terughoudend zijn met schelden ligt het voor de hand dat, als ze gaan schelden, ze willen dat de toehoorders het begrijpen.

Uit ervaring weet ik dat wanneer twee Thai-Nederlands tweetaligen elkaar ontmoeten, er eigenlijk geen taalonderhandeling plaatsvindt, zoals Auer (2009) die beschrijft. Zijn zij met elkaar bekend, dan wordt er altijd Thai gesproken. Kennen zij elkaar niet, dan duurt het zelden lang totdat zij bekend maken dat zij beiden de Thaise taal beheersen – en op dat moment gaat men ook gelijk over op het Thai⁵. In deze laatste situatie vindt er dus codewisseling plaats, maar het is hoogst onwaarschijnlijk dat er op zo'n moment gescholden wordt. Ook onder de 'ruwe' Nederlanders wordt er de eerste minuten van een kennismaking – afhankelijk van de situatie – eigenlijk niet gescholden.

Ten tweede verwacht ik dat er wel van code wordt gewisseld in gesprekken tussen etnisch Nederlanders die Thai hebben geleerd en etnisch Thaise mensen die Nederlands hebben geleerd. Tijdens deze gesprekken verwacht ik dat de *footingwisseling* (Goffman, 1979 in Auer 2009) een codewisseling tot gevolg kan hebben (en schelden vanwege onverwachte externe gebeurtenissen kan wel degelijk een nieuwe *footing* inluiden). Ook is het waarschijnlijk dat de taalkeuze hier wordt

---

5 Strikt gezien kan dit ook geschaard worden onder de noemer 'taalonderhandeling', maar de consensus wordt over het algemeen erg snel bereikt; een meerdere beurten onderhandeling komt eigenlijk nooit voor in deze situatie.

bepaald door de situatie; welke taal past het best bij de situatie, in welke taal voelt de spreker zich het meest comfortabel? (Appel & Muysken, 1987).

Het aantal Nederlanders in Nederland dat goed genoeg Thai spreekt om in zo'n tweetalige situatie te raken is waarschijnlijk nog kleiner dan het aantal Thaise Nederlands sprekenden. Ik verwacht in mijn beperkte onderzoek geen gevallen van zulke gesprekken daadwerkelijk te vinden in mijn beperkte onderzoek.

Tenslotte verwacht ik dat – in lijn met de terughoudendheid met schelden in Thailand – dat de Thai-Nederlands tweetaligen in Nederland terughoudend zullen zijn met schelden; en in ieder geval terughoudend zullen zijn met het toegeven dat ze schelden.

7. Methode

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden en de hypotheses te toetsen heb ik een klein kwalitatief online onderzoek gedaan naar het scheldgedrag van Thais-Nederlanders. Door middel van een online enquête heb ik gevallen verzameld van tweetalige scheld-episodes.

Voor dit onderzoek heb ik een tweetalige website ingericht die Thai-Nederlands sprekende tweetaligen vraagt naar hun recente scheld-episodes (zie Appendix A). Eigenlijk was het slechts nodig dat de respondenten vier tekstblokken invulden. Eén die de situatie uitlegde waarin Nederlands gesproken werd, met daaronder de gebruikte scheldwoorden in die situatie (in dit tekstblok vroeg ik specifiek Thai in te vullen indien de respondent van het Nederlands naar het Thai wisselde). Vervolgens waren er twee dezelfde tekstblokken waarin de respondent een recente situatie uitlegde waarin Thai gesproken werd (en wederom vroeg ik om het blok met de gebruikte woorden in het Nederlands in te vullen, indien de respondent van het Thai naar het Nederlands wisselde). Zie appendix A voor een screenshot van de website⁶.

Deze website heb ik via verschillende (sociale) media en advertenties in Aziatische winkels in verschillende (grote) steden in Nederland bekendheid gegeven. De verspreiding via Facebook heeft een aantal reacties opgeleverd. Helaas bleken veel potentiële respondenten erg wantrouwend; op één pagina werd vrijwel onmiddellijk commentaar geleverd dat mijn site waarschijnlijk een virus zou bevatten (hetgeen uiteraard niet klopte). Dat commentaar heeft vermoedelijk veel mensen afgeschrikt.

Daarnaast heb ik direct contact en hulp gezocht via mijn netwerk in de Thais-Nederlandse gemeenschap. Deze weg bleek het meest succesvol.

Tenslotte heb ik ook de Thaise ambassade in Den Haag gevraagd mijn website met hun netwerk te delen, waarop ik een positieve reactie heb gekregen.

---

⁶ Deze website staat op <http://test.bentrein.com>; op 31 maart 2017 is de verzendknop onbruikbaar gemaakt, en op 30 april 2017 wordt de hele site off-line gehaald.

8. Resultaten

In deze paragraaf doe ik verslag van de binnengekomen reacties op mijn website. In tabel 1 staan de reacties georganiseerd op volgorde van binnenkomst; ook heb ik de reacties samengevat. In appendix B staan alle reacties volledig uitgeschreven – de nummering in de tabel komt overeen met die in de appendix.

Van de in totaal zes respondenten heb ik besloten één niet mee te nemen in deze resultaten: deze respondent reageerde op beide vragen met precies dezelfde situatie, en dezelfde woorden; alleen waar ik om de Thaise situatie vroeg, typte deze persoon in het Thai, en waar ik naar de Nederlandse situatie vroeg, typte deze in het Nederlands. Het is uiteraard mogelijk dat dezelfde situatie in beide taalomgevingen heeft plaatsgevonden, maar ik acht het onwaarschijnlijk.

#	Nederlands			Thai			Extra info
	Situatie	Scheldwoorden	c/w	Situatie	Scheldwoorden	c/w	
1	Ruzie met partner	fuck	N	Scheldt richting zelf	บ้านบ, โง่	N	Geeft aan nooit te wisselen van code!
2	Scheldt richting zelf	Kut, godverdomme, hoer	N	Scheldt als spel met vrienden	ขี้ไร้นัย, ดอก	N	Geeft aan heel weinig te schelden
3	Ruzie met partner	ตีบ้าง, บ้า	J	Scheldt richting zelf	Jij bent gek! Of ben je gek?	J	X
4	Scheldt na aanrijding zolang alleen (in auto)	Godverdomme, ชิบหายแล้ว	J	X	X	X	Gaf in beide taalsituaties de zelfde situatie aan; maar wel scheldwoorden in beide talen
5	Scheldt tegen/over een 'zeikende' collega	Trut, kreng, อีห่า, อีเปรต	J	X	X	X	Gaf in beide taalsituaties de zelfde situatie aan; maar wel scheldwoorden in beide talen

Tabel 1: Reacties op het website-formulier op volgorde van binnenkomst. c/w = codewisseling.

Twee respondenten hebben aangegeven nooit in een Thaise taalomgeving te schelden. In het Nederlands lijken ze er wat vrijpostiger mee. Deze personen hebben vermoedelijk ervaring met het scheldgedrag van Nederlanders, en vertonen hierin kopieer gedrag. Wanneer een collega komt zeuren – zeiken – dan gebruikt de ene respondent aanvankelijk 'trut' en 'kreng', om vervolgens over te gaan op het Thai met อีเปรต (*i-pret*, waarbij อี, (*i*) een onbeleefd *particle* (Thanjitt, 1999) is, en เปรต (*pret*) vrij vertaald kan worden als 'geest'; iemand die al wel overleden is, maar nog niet herboren). Bij deze respondent is er dus sprake van codewisseling. De andere respondent scheldt in de veilige omgeving van haar eigen auto. Als zij van achteren is aangereden bij een stoplicht scheldt zij, alvorens uit te stappen, met 'godverdomme' en 'ชิบหายแล้ว'⁷ (*chip-hay-laew*, wat letterlijk betekent 'de chips zijn kwijt', maar gebruikt wordt als een niet heel ernstige vloek). Ook hier is

⁷ Deze respondent heeft op de website de spelling 'ชิบหายแล้ว' achtergelaten, hetgeen volgens verschillende Thai de verkeerde spelling is (en ook niks betekent); ik heb de juiste spelling opgenomen in de lopende tekst.

sprake van codewisseling.

Twee respondenten geven aan tegen hun partner te schelden. De één kopieert het scheldgedrag ('hij zegt 'fuck', dus zeg ik het ook'), de ander verklaart de partner in het Thai voor gek met (ผี)บ้า ((*pi*)*ba*, (jij) gek, waarbij ผี (*pi*) 'ouder persoon' betekent, en บ้า (*ba*) 'gek'). Bij de laatste is sprake van codewisseling, aangezien ze aangeeft dat de ruzie in het Nederlands ontstond. Beide respondenten geven aan naar zichzelf te schelden, en beiden doen dat onder de Thaise situatie. De één scheldt zichzelf uit voor gek in het Nederlands, terwijl de ander zichzelf toespreekt met โง่ (*ngo*, dom(merik)). In het geval van de eerste is er dus weer sprake van codewisseling.

Eén respondent geeft zowel in het Thai als in het Nederlands aan niet vaak te schelden. In het Nederlands scheldt deze persoon vooral richting zichzelf – als iets niet lukt – met 'kut', 'godverdomme' en 'hoer'. In het Thai scheldt deze respondent af en toe onder vrienden, als spel of als grap. Dan worden de woorden ี่ไรเนีย (*chia-rai-nia*, wat een verbastering is van 'ี่อะไรเนีย' (*hia-arai-nia*), wat vertaald kan worden als 'wat voor een Indische Varaan is dit?'⁸) en ดอก (*dok*, wat letterlijk 'bloem' betekent, maar als scheldwoord vooral lekker klinkt) gebruikt.

Tenslotte wil ik nog één afwezige respondent noemen. Ik heb slechts haar partner gesproken, en hij meldde mij dat hij zijn wederhelft nog nooit heeft horen schelden. De afwezigheid van deze respondent moet mijns inziens niet te licht worden opgevat hier: het is een resultaat van de terughoudendheid van Thaise mensen met schelden. Het aantal mensen dat om deze reden niet heeft gereageerd is uiteraard niet te achterhalen.

9. Discussie

In deze paragraaf zal ik allereerst bespreken wat voor antwoord de resultaten geven op de onderzoeksvraag, en welke hypothesen bevestigd dan wel verworpen worden (in paragraaf 9.1). In paragraaf 9.2. zal ik ingaan op een aantal problemen waar ik bij dit onderzoek tegenaan ben gelopen wat wellicht kan helpen bij eventueel vervolgonderzoek.

9.1. Discussie

Met dit onderzoek wil ik de volgende vraag beantwoorden: is het zo dat Thai-Nederlandse tweetaligen van code wisselen om te gaan schelden? En zo ja, wat is dan de motivatie voor die codewisseling, of voor het juist niet wisselen van code?

De eerste hypothese – dat er bijzonder weinig codewisseling zal worden gevonden – wordt niet bevestigd, ook al zijn er twee respondenten die aangeven nooit van code te wisselen wanneer zij gaan schelden. Drie van de vijf respondenten wisselen juist wel van code om te gaan schelden, wat mijns inziens vrij veel is. Het interessantst in deze lijkt mij degene die van code wisselt tijdens een ruzie met zijn/haar partner. Dit zou de spreker kunnen doen als een vorm van uitsluiting: mijn partner weet dat ik boos ben, en dat is voldoende; hoe ik precies scheld is niet van belang. Deze respondent heeft een e-mailadres achtergelaten, en dat heb ik gebruikt om een vervolgvraag te

⁸ Deze grap is vergelijkbaar met die in afbeelding 1.

stellen. Ik vroeg of zijn/haar partner de Thaise scheldwoorden verstond, aangezien dit van invloed is op de interpretatie en motivatie van de codewisseling. Het antwoord was bevestigend: de partner verstaat enkele Thaise woorden. Vanwege andere humorvolle situaties heeft de partner zich deze woorden eigen gemaakt. Dit betekent mijns inziens dat de codewisseling plaats zou vinden omdat de respondent zich preciezer kan uitdrukken in het Thai; hij/zij uit zich gemakkelijker in deze taal.

Deze respondent bevestigt overigens ook de tweede hypothese: tussen een Nederlander die Thai geleerd heeft en een Thai die Nederlands geleerd heeft, wordt inderdaad van code gewisseld om te gaan schelden; in ieder geval door de Thai die Nederlands geleerd heeft.

De derde hypothese wordt door dit onderzoek ook bevestigd: Thai-Nederlands tweetaligen zijn bijzonder terughoudend met het delen van hun scheld-praktijken, waarschijnlijk omdat zij bijzonder terughoudend zijn met schelden. Mijn oproep op Facebook is door ruim honderd mensen gezien (hoeveel mensen mijn andere uitnodigingen gezien hebben is niet te achterhalen). Slechts 6 mensen hebben de tijd genomen om mijn formulier in te vullen.

Deze paragraaf sluit ik af met een korte bespreking van mogelijke motivaties voor het (juist niet) wisselen van code.

De respondent die een collega uitscheldt, schakelt na de uitingen 'trut' en 'krenng', over op Thaise scheldwoorden. Dit doet hij/zij waarschijnlijk om uitsluiting, óf omdat hij/zij geen woorden in het Nederlands kent die de lading van zijn/haar emoties afdoende dekken.

De uitzondering hier is de respondent die op een ander scheldt zonder dat deze het kan horen. Hij/zij wordt aangereden bij een stoplicht, en scheldt aanvankelijk in het Nederlands, om de termen vervolgens kracht bij te zetten in het Thai. Een mogelijke uitleg hiervan is dat, aangezien hij/zij in Nederland reed, de Nederlandse taal het meest was geactiveerd; bij het lezen van verkeersborden en andere taaluiting langs de weg zal de respondent blootgesteld zijn aan het Nederlands. Dus eerst komt er een Nederlandse vloek. Maar vervolgens beseft de respondent dat dit woord de emoties die hij/zij voelt niet afdoende dekt voor zijn/haar ervaring, en gooit er nog een Thai scheldwoord uit. Ook hieruit blijkt de Thaise terughoudendheid met schelden (de derde hypothese): er wordt tegen een vreemde niet gescholden zolang deze het kan horen.

Minstens zo interessant is de respondent die aangeeft nooit van code te wisselen. Aan de kwaliteit van het Nederlands in de reactie te zien (zie Appendix B), praat deze respondent comfortabel in het Nederlands, maar is deze nog niet op een autochtoon niveau. Dat hij/zij dan zijn/haar partner kopieert bij het schelden ligt in de lijn der verwachting – 'als mijn partner in deze situatie een bepaald woord gebruikt, dan zal het wel toepasselijk zijn'. Vervolgens is het niet meer dan logisch dat deze respondent tegen zichzelf in het Thai scheldt; het is de moedertaal; het is de taal die het meest accuraat de emotie beschrijft.

9.2. Relativering

De motivatie voor codewisseling zoals ik die hierboven geef, betreft helaas slechts speculatie. Ik beschik niet over geluidsopnames die mij laten luisteren naar het gesprek dat vooraf

ging aan de scheldepisode die de respondenten beschreven hebben. Zo'n geluidsoptname, zoals Auer (2009) die had voor zijn onderzoek in Oostenrijk, zou de motivatie voor codewisseling onder Thai-Nederlands sprekers beter in kaart kunnen brengen.

In een vervolgonderzoek zou het opnemen van alle gesprekken van een jonge Thai-Nederlands sprekende een goede methode zijn om de resultaten van mijn onderzoek te verfijnen. Het was aanvankelijk ook mijn hoop dit te kunnen doen, maar zelfs met het aanbod om er €50,- voor te betalen, heeft zich geen enkele respondent gemeld. Dit zal te maken hebben met een combinatie van de terughoudendheid van Thai sprekers bij het schelden, en het taboe dat er op schelden ligt: wie scheldt, wil daar niet openlijk mee geassocieerd worden (zie voor een bespreking van deze houding paragraaf 3.2).

Een andere moeilijkheid met deze manier van onderzoeken is mooi samengevat in de Italiaanse uitdrukking *traduttore traditore*, vrij vertaald als 'vertalers zijn verraders'. Zo moeilijk als het is om de Thaise scheldwoorden naar het Nederlands te vertalen, zo moeilijk is het om de tekst van mijn website te vertalen naar het Thai. De grootste moeilijkheid zit in het overbrengen van de gelijke gevoelswaarde. Ik heb er bijvoorbeeld voor gekozen om 'schelden' te vertalen met คำว่า, hetgeen opgebouwd is uit de woorden คำ (*da*, vloeken) en ว่า (*wa*, de schuld geven). Mijn persoonlijke ervaring met dit woord is dat het veel zwaarder wordt opgevat dan het woord 'schelden' door Nederlanders. คำว่า-en is een veel minder luchtige bezigheid dan 'schelden'. Echter, gezien de reacties op mijn website – die geen definitie geeft van schelden – past het woord คำว่า waarschijnlijk wel in de definitie zoals gegeven onder 2.1.1.

Een alternatieve keuze voor de vertaling van schelden is ดูว่า (*duwa*, opgebouwd uit ดู (*du* terechtwijzen) en ว่า (*wa*, de schuld geven). Deze vertaling komt wat gevoelswaarde dichter in de buurt van het woord 'schelden' voor de meeste Nederlanders, maar de meest dekkende vertaling is eerder 'berispen' dan 'schelden'. Vandaar dat ik gekozen heb voor คำว่า.

Ik beperkte mij hierboven tot de moeilijkheid van het vertalen van de titel van de website, maar het moge duidelijk zijn dat ik op veel momenten moeite heb gehad de juiste connotatie, de juiste gevoelswaarde, in de Thaise vertaling te leggen. Wie hier kritiek op heeft, rekene het mij aan, en ik ga ervan uit dat zij dan andere keuzes maken in het eigen onderzoek.

Dat er codewisseling plaatsvindt, tenslotte, is wel vast te stellen met de gekozen methode voor dit onderzoek. Naar de motivatie voor de codewisseling blijft het echter alleen gissen. Er is niet met zekerheid te zeggen hoe sprekers tot codewisseling komen. Ook hiervoor zou een opname een beter geschikte methode zijn.

10. Conclusie

In deze paragraaf zal ik – met inachtneming van de voorgaande discussie en relativering – een antwoord geven op de vraag of Thai-Nederlandse tweetaligen van code wisselen om te gaan schelden? Wat is de motivatie voor die codewisseling, of het juist niet wisselen van code?

De hypothese dat er weinig van code zou worden gewisseld, wordt door dit onderzoek niet

bevestigd. Eén respondent geeft aan nooit van code te wisselen, en uit de reacties van drie respondenten is op te maken dat zij wel (eens) van code wisselen wanneer zij gaan schelden. Dit is mijns inziens verrassend veel – verder onderzoek zou kunnen uitwijzen waarom er toch zoveel van code wordt gewisseld.

De enige respondent waarvan de partner wellicht een Nederlander is die zowel het Thai als het Nederlands spreekt (respondent 3 in tabel 1), wisselt van code wanneer zij ruzie hebben. Dit vind ik een bijzonder interessante reactie. Verder onderzoek, door dit stel bijvoorbeeld een dag lang te volgen, en situaties te stimuleren waarin zij schelden gaan, kan hier meer licht op werpen.

Wat wel heel duidelijk bevestigd wordt, is dat de Thais-Nederlanders niet graag uitkomen voor het feit dat zij schelden. Een interessante openstaande vraag is of de persoon, die aangeeft helemaal nooit te schelden, een uitzondering is in deze gemeenschap.

Bibliografie

Ag, A., & Jørgensen, J. N. (2013). Ideologies, norms, and practices in youth poly-languaging. *International Journal of Bilingualism*, 17(4), 525-539.

Angier, N. (2005, 20 september). Almost before we spoke, we swore. *New York Times*. Gehaald van <http://www.nytimes.com/2005/09/20/science/almost-before-we-spoke-we-swore.html> op 3 maart 2017.

Appel, R., & Muysken, P. C. (1987). *Language contact and bilingualism* (hoofdstuk 3). London: Edward Arnold.

Auer, P. (2009). Bilingual Conversation. In Coupland, N & Jaworski, A (Eds), *The New Sociolinguistic Reader*. Hampshire: Palgrave MacMillan. pp. 490-511

Bond, M. and Lai, T-M. (1986) Embarrassment and codeswitching into a second language. *The Journal of Social Psychology* 126, 179-186.

CBS (2016, 15 september). *Bevolking; generatie, geslacht, leeftijd en herkomstgroepering, 1 januari*. Gehaald van <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=37325&D1=0&D2=a&D3=0&D4=0&D5=a&D6=l&HDR=G2,G3&STB=G1,G5,T,G4&VW=T> op 17 maart 2017

Chinakarapong, O. (ชินอัศวพงศ์, อ.) (2015). Conceptual Metaphor of Thai Curse Words. *Journal of Humanities Naresuan University*, 11(2), 57-76.

De Moor, G. (2008, 01 juni). We vloeken anders dan vroeger. [Artikel]. Gehaald van <http://taalschrift.org/reportage/001784.html> op 13 maart 2017

De Vooy, C. G. N. (1941). Scheldnamen, spotnamen en vleinenamen. In: *Nieuwe Taalgids* 35, 49-62.

Dewaele, J. .M. (2004a). Blistering barnacles! What language do multilinguals swear in?!. *Estudios de Sociolingüística*, 4(1), 83-105.

Dewaele, J. M. (2004b). The emotional force of swearwords and taboo words in the speech of multilinguals. *Journal of multilingual and multicultural development*, 25(2-3), 204-222.

Dixon, R. M. W. (1988). *A grammar of Boumaa Fijian*. University of Chicago Press.

Eversteijn, N. (2002). "We praten Turks over de zaktelefoon". Bennis, H., Extra, G., Muysken, P., & Nortier, J. (red.) *Processen van in-en uitsluiting door taalkeuze en codewisseling onder Turkse jongeren. Een buurt in beweging. Talen en culturen in het Utrechtse Lombok en Transvaal*. Amsterdam: Askant. pp. 169-181

Flaugher, J. [Joshua Flaugher]. (2016, 11 februari). *English Lesson: The "F" Word*. [Video bestand] Gehaald van <https://www.youtube.com/watch?v=JBC1NoLwjSY> op 3 maart 2017.

Goffman, E. (1979). Footing. *Semiotica*, 25(1-2), 1-29.

Gumperz, J. .J. (2009). Contextualization Conventions. In Coupland, N & Jaworski, A (Eds), *The New Sociolinguistic Reader*. Hampshire: Palgrave MacMillan. pp. 598-606

- Harran, T. J. (2009). The Role of Swearing in Language. 大分大学工学部研究報告 年報 (*Oita University, Faculty of Engineering, Annual Report*), (58).
- Harris, C. L. (2004). Bilingual speakers in the lab: Psychophysiological measures of emotional reactivity. *Journal of multilingual and multicultural development*, 25(2-3), 223-247.
- Heestermans, H. (1989). *Luilebol! Het Nederlands Scheldwoordenboek*. Amsterdam: Thomas Rap.
- Heywood, A. (2016). *Political ideologies: An introduction*. Palgrave Macmillan.
- Hoonchamlong, Y. (1992). Some observations on phom and dichan: Male and female 1st person pronouns in Thai. *Papers on Tai Languages, Linguistics, and Literatures: In Honor of William J. Gedney on his 77th Birthday*. Carol J. Compton and John F. Hartmann (eds.). Occasional Papers, 16. DeKalb: Center for Southeast Asian Studies, Northern Illinois University. pp. 195-213
- Javier, R. and Marcos, L. (1989) The role of stress on the language-independence and codeswitching phenomena. *Journal of Psycholinguistic Research* 18, 449-472.
- Jay, T. (2000). *Why we curse. A neuro-psycho-social theory of speech*. Philadelphia, PA: John Benjamins BV. pp. 9-18.
- Jay, T. (2009). The utility and ubiquity of taboo words. *Perspectives on Psychological Science*, 4(2), 153-161.
- Jay, T., & Janschewitz, K. (2008). The pragmatics of swearing. *Journal of Politeness Research. Language, Behaviour, Culture*, 4(2), 267-288.
- Meier, R. & Sommer, M. (2016, 1 november). Overheid schrap 'allochtoon' per direct uit vocabulaire. *De Volkskrant*. Gehaald van <http://www.volkskrant.nl> op 13 maart 2017.
- Meisel, J. (1990). Code-switching and related phenomena in young bilingual children. In *Papers for the workshop on concepts, methodology and data* Strasbourg: ESE. pp. 143-170.
- Natrop, M. (2014). *Schieten & Schelden-Scheldgedrag van gamers tijdens FPS* (Master's thesis).
- Nguyen, T. M. K. (2015). *Well Fuck! A Comparative Case Study in DVD Subtitling: The Linguistic Transfer of Taboo Language in Reservoir Dogs from English into Dutch* (Master's thesis).
- Nortier, J. (2001). "Fawaka, what's up?" Language use among adolescents in Dutch mono-ethnic and ethnically mixed groups, in A. Hvenekilde & J. Nortier (eds.), *Meetings at the Crossroads. Studies of Multilingualism and Multiculturalism in Oslo and Utrecht*. Oslo: Novus pp. 61-73.
- Pavlenko, A. (2007). *Emotions and multilingualism*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pinker, S. (2007). WhattheF****? Why we curse. *New Republic*, 237(7), 25-29.
- Sampers, C. H. (2013). *'Fuck' en 'verdorie': hoe jongeren en ouderen schelden* (Master's thesis).
- Schelden. (z.d.) In *Van Dale Online*. Geraadpleegd op 13 februari 2017, van <http://uu.vandale.nl.proxy.library.uu.nl/zoeken/zoeken.do>
- Simson, R. C. (1997). Metapragmatic Discourse and the Ideology of Impolite Pronouns in Thai in

Journal of Linguistic Anthropology 7(1):38-62.

Stephens, R., & Umland, C. (2011). Swearing as a response to pain—Effect of daily swearing frequency. *The Journal of Pain*, 12(12), 1274-1281.

Van Sterkenburg, P. (2008). *Krachttermen*. Schiedam, Nederland: Scriptum.

Thanjitt, S. (1999). Verbal Taboo in Thai. In: *NIDA Language and Communication Journal*, 4, 44-67.

Weinreich, U. (1953). *Languages in contact: Findings and problems*. Publications of the Linguistic Circle of New York. New York.

Appendix A – Screenshot van de gebruikte website.

Deze site is te vinden op <http://test.bentrein.com> tot 30 april 2017. Vanaf 31 maart 2017 is de verzend-knop uitgeschakeld.

Schelden / ตำว่า

Fijn dat je mee wil doen met een wetenschappelijk onderzoek. Op de eerste drie vragen moet je "ja" kunnen antwoorden, anders kun je helaas niet meedoen. Kun je "ja" antwoorden op deze vragen? Vul dan ook de laatste drie vragen in.

Wil je kans maken op €50,-? Laat dan ook je e-mail adres achter! Wellicht neem ik contact met je op voor een vervolg onderzoek!

- Spreek je Thais en Nederlands (bijna) dagelijks?
Ja.
- Heb je recentelijk gescholden in het Nederlands?
Ja.
- Heb je recentelijk gescholden in het Thais?
Ja.

En dan de vragen voor het onderzoek:

1. In welke leeftijdscategorie val je?

Jonger dan 10 / **อายุน้อยกว่า 10ปี**

2. Beschrijf in de volgende twee velden kort en duidelijk hoe je recentelijk **in het Nederlands hebt gescholden**. In het bovenste veld beschrijf je de situatie, in het onderste wat er gezegd werd. **Beantwoord deze vraag in het Nederlands!**

Beschrijf hier de situatie: wie was er aanwezig? Wat was je aan het doen? Wat gebeurde er waardoor je ging schelden?

Beschrijf hier wat er gezegd werd - noteer vooral de gebruikte scheldwoorden zo nauwkeurig mogelijk! Sprak je hiervoor Nederlands, maar schold je in het Thais, vul deze vraag dan in in het Thais! **ระหว่างที่คุณพูดภาษาเนเธอร์แลนด์อยู่ แต่คุณใช้คำตำว่าเป็นภาษาไทย พิมพ์ภาษาไทยที่นี่**

3. Beschrijf in de volgende twee velden kort en duidelijk hoe je recentelijk **in het Thais hebt gescholden**. In het bovenste veld beschrijf je de situatie, in het onderste wat er gezegd werd. **Beantwoord deze vraag in het Thais!**

3. กรุณากรอกคำถามในช่องสี่เหลี่ยมด้านล่าง อธิบายว่า **คุณใช้คำอะไรตำว่าเป็นภาษาไทย เมื่อไม่นานมานี้** ในช่องสี่เหลี่ยมด้านบน อธิบาย สถานการณ์ การ ในช่องสี่เหลี่ยมด้านล่าง เขียนว่าคุณพูดอะไร **กรุณาตอบคำถามเป็นภาษาไทย**

อธิบายสถานการณ์: **คุณทำอะไร คุณอยู่กับใคร อะไรเกิดขึ้นที่ทำให้คุณใช้คำ ตำว่า**

อธิบาย คำ ตำว่า ที่คุณพูดออกมา ระหว่างที่คุณพูดภาษาไทยอยู่แต่คุณใช้คำตำว่าเป็นภาษาเนเธอร์แลนด์ พิมพ์ภาษาเนเธอร์แลนด์ที่นี่ Sprak je hiervoor in het Thais, maar schold je in het Nederlands, vul deze vraag in in het Nederlands!

Wil je kans maken op €50,-? Laat dan ook je e-mail adres achter! Wellicht neem ik contact met je op voor een vervolg onderzoek! Als je hier een typefout maakt, dan heb je zeker geen kans.

คุณอยากได้โอกาสที่จะได้ €50,-? โหม. ให้กรอกอีเมลล์ ด้านหลัง **ผมอาจจะติดต่อกับคุณเพื่อวิจัยเพิ่ม**

Hoeveel is / เท่าไร 10 + 3 =

Wat achtergrond informatie

Er is al veel onderzoek gedaan naar schelden. Ook is er al veel onderzoek gedaan naar het taalgebruik van tweetaligen - maar dit laatste vrijwel alleen maar onder tweetaligen in een tweetalige samenleving. Mijn onderzoek richt zich nu op het scheldgedrag (als emotionele taaluiting bij uitstek) onder tweetaligen in een eentalige samenleving. Hiervoor is het dus van belang dat zoveel mogelijk tweetalige Thais-Nederlanders dit formulier invullen! Deel dit onderzoek met je vrienden, en wellicht ben jij één van de twee personen die ik kies voor het vervolgonderzoek. Wie daaraan meedoet krijgt de €50,-.

Appendix B – Respons op de website

Hieronder staan de letterlijke reacties zoals die binnengekomen zijn via de website; inclusief alle spel- en type- en andere fouten. De nummering komt overeen met die in tabel 1. De enige aanpassing die ik heb gemaakt is in de layout, ten bate van de leesbaarheid. De Thaise input heb ik hier niet vertaald; de relevante informatie heb ik in sectie 6 en 7 gebruikt.

1.

Situatie Nederlands: Als ik ruzie maak met mijn man en hij zegt "fuck" dan zeg ik ook "fuck"

Gesproken Nederlands: Nee, Ik schold het niet in Thais als ik Nederlands sprak; fuck

Situatie Thai: ฉันพูดว่า "บ้าบอ" หรือ "โง่" ตาตัวเองเวลาที่ทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ

Gesproken Thai: บ้าบอ, โง่

ถ้าฉันพูดภาษาไทยฉันไม่เคยต่ำเป็นภาษาต๋ชน

2.

Situatie Nederlands: Ik schelden niet niet vaak,meestal over kleine dingen. Bijvoorbeeld als ik iets willen doen maar het lukt niet. Dan scheld ik het uit' kut of godverdome ' verder is meestal in Engels

Gesproken Nederlands: hoer, kut, godverdomme

Situatie Thai: จริงๆ ไม่ค่อยได้พูดบ่อย แต่จะพึมพำ แซทคุยกับเพื่อน แบบต๋กกันเล่นๆเฉยๆ หรือไม่กี่ดูหนังแล้วพระเอกไม่ได้ตั้งใจ หนูก็จะต๋า

Gesproken Thai: เซี่ยไรเนี้ย, ดอก

3.

Situatie Nederlands: Mijn man luister me niet dus ik ben erg boos 😡

Gesproken Nederlands: ฝีบ้า, บ้า

Situatie Thai: อยู่คนเดียว เดินชนประตู แล้วก็ว่าตัวเอง ห่าเฮ้ย

Gesproken Thai: Jij bent gek! Or ben je gek?

4.

Situatie Nederlands: Ik was alleen , Ik was aan het rijden, en voor de stoplicht ging ik stoppen en toen voelde dat ik aangereden werd.

Gesproken Nederlands: Godverdomme

Situatie Thai: ขับรถไปทำงานคนเดียว, ตอนจอดรออยู่ หน้าไฟแดงมีความรู้สึกที่ โดนชนท้าย

Gesproken Thai: ชิบผายแล้ว

5.

Situatie Nederlands: Op het werk: collega. gezeik.

Gesproken Nederlands: trut, kreng.

Situatie Thai: X

Gesproken Thai: อีห่า, อีเปรต

6. Deze respons is genegeerd in het onderzoek.

Situatie Nederlands: We waren in het restaurant bezig met eten en dan komt een vrouw plotseling op mijn rug aan.

Gesproken Nederlands: trut / eikel

Situatie Thai: ฉันกำลังนั่งรับประทานอาหารอยู่ในร้านอาหารกับสามี แล้วมีผู้หญิงเดินมาชนข้างหลังเรา.

Gesproken Thai: trut../eikel